

AKADEMSKI GLAS

INFORMATIVNO STROKOVNI LIST

Izhaja vsak teden. — Mesečna naročnina za akademike 5 Din, za vse druge 6 Din. Za inozemstvo 10 Din. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 16. — Ček. račun: Ljubljana štev. 16.465.

Naša velika akademska akcija:

Za univerzitetno knjižnico!

Slovenski akademiki vseh strok in smeri se te dni organizirajo v veliko akcijo, katere namen je končno doseči graditev prepotrebne univerzitetne knjižnice v Ljubljani. Prinašamo uvodne besede tovariša Lampreta, elektrotehnika, ki jih je govoril na prvem organizatoričnem sestanku na tehnični fakulteti, dne 9. oktobra 1933.

Podal bi rad nekaj misli glede na nameravano osnovanje društva, katerega namen bi bil, pripomoči k realizaciji načrta univerzitetne biblioteke.

Knjižnice imajo za vsak narod, posebno za izobraženi sloj neprecenljivo vrednost. Nudijo namreč najrazličnejši vir vsega znanja: knjige, revije in časopise, tako po kvantiteti kakor po kvaliteti v večjem obsegu. Neobhodno potrebne pa so večje knjižnice v vseučiliških mestih. Ustrezati morajo predvsem zahtevam dijakov in znanstvenikov. Večidel imajo ta mesta še posebne univerzitetne knjižnice, prilagodene potrebam študentov.

In tega, kar je drugod samo po sebi umevno, mi nimamo. Pogle strokovne knjižne zbirke, manjše institutske knjižnice, v kolikor so dijakom dostopne, niti za silo ne krijejo potreb dijaštva. Poleg tega je njih poslovanje radi pomanjkanja potrebnih prostorov zelo slabo, posamezne knjige tudi po več mesecev niso dostopne, z revijami je pa še celo križ. Ljubljanska licealna biblioteka je radi prenatrpanosti deloma že sedaj imobilna, postane pa v kratkem neuporabljiv magazin. K vsemu temu naj še omenim povprečno revščino slovenskega dijaštva, ki za nabavo lastnih knjig nima potrebnih sredstev. Stanuje jih mnogokrat po več v eni sobi, v razmerah, ki so za redni študij kaj malo primerne. Nasprotje tega: pozimi toplo zakurjena, udobna in mirna knjižna dvorana.

Namen, zgraditi v Ljubljani večjo knjižnično zgradbo, je že starejši, spočel se je že v bivši Avstriji. Po vojni je z ustanovitvijo univerze istočasno zrastle potreba po univerzitetni biblioteki. Baje pa smo ugoden trenotek za realizacijo tega načrta pustili v nemar. In baš sedaj se pojavlja zopet taka prilika: na jesenskem zasedanju parlamenta se bo razpravljalo o tem. In sedaj je potrebno, da stopijo vsi slovenski akademiki, kulturni delavci, znanstveniki, umetniki in celokupna slovenska javnost na plan in enoglasno z vso nujnostjo zahtevajo zgradbo vseučiliške knjižnice. Čas je, mislim, že danes dozorel.

Nekaj misli k namenom in ciljem zasnovanega društva:

Naše društvo naj bi se udeleževalo tako, da bi z neprestanim urgiranjem na pristojnih mestih, s pošiljanjem resolucij in manifestov, s pisano besedo in govorom dovedlo merodajne kroge do spoznanja, da je ustanovitev univerzitetne knjižnice neodložljiva nujnost. Zbiralo naj bi poleg tega tudi denarna sredstva za povečanje strokovnih knjižnih

zbirk poedinih fakultet, izvedlo akcijo za priključitev vseh institutskih in ostalih znanstvenih bibliotek k obstoječim strokovnim. S tem bi se izvajalo nekak moralni pritisk na kompetentne osebnosti.

To bi bile nekako uvodne misli k zasnovani akademski akciji. Služijo naj le kot osnova vsej veliki nadaljnji organizaciji.

V nadaljnjih izvajanjih je tov. Lampret poročal o pripravah, ki so bile že izvedene; med njimi so bila izredno zanimiva mesta, kjer je govoril o mnenju nekaterih gospodov iz našega javnega življenja o nameravani akciji.

„Akademska akcija za univerzitetno knjižnico“

Že prvi sestanek zastopnikov vseh strokovnih in kulturnih akademskih društev, ki so ga sklicali tehniki in se je vršil že pred dobrim tednom, je pokazal vso nujnost pa tudi obsežnost dela za veliki pokret. Tovariš Lampret je seznanil delegate z argumenti, ki nas silijo k delu za zgraditev univerzitetne knjižnice, za katero so še davno izdelani vsi načrti, delo prof. Plečnika in njegove delavnice. Takoj nato se je začelo z organizacijskimi pripravami. Sestavila so se pravila in izvolil začasni odbor.

Društvo si je nadelo naslov »Akademska akcija za univerzitetno knjižnico« in je osno-

vano tako, da bo v svojem poslovanju prilagodeno živim potrebam. Zato nima odbora v običajni sestavi, ampak samo vodstvo in odseke za posamezne potrebe. Društvo vodi predsednik (tov. Petre), podpredsednik (tov. Vogelnik) in dva tajnika (tov. Kos in tov. Roth), ostali odbor pa sestavljajo načelniki posameznih delovnih odsekov:

časopisnega, ki ima nalogo zbirati vse glavno gradivo, ki je bilo doslej objavljeno o vprašanju univerzitetne knjižnice in naših znanstvenih knjižnic sploh, skrbeti za organizacijo smotrnega in sistematičnega pisanja člankov in razprav informativnega in propagandnega značaja v našem dnevnem časopisu in revijah itd.;

informativnega, katerega delo bo pridobiti in vzbujati naše javne faktorje, oblasti, društva itd. za akcijo za zgraditev univerzitetne biblioteke;

predavateljskega, ki bo izbral iz vrst akademikov in javnih delavcev predavatelje ter jih razporejal za propagandna predavanja v društvih, ljudskih univerzah, radiu itd.;

finančnega, ki bo iskal vire denarnih sredstev za izpopolnitev univerzitetne knjižnice s strokovnimi knjigami itd.; moral pa bo skrbeti tudi za vire, s katerimi se bo vzdrževala velika organizacija društva;

in tehničnega odseka.

Posamezni odseki so že imeli svoje seje, na katerih so si podrobno porazdelili delo.

Ali gremo na bolje?

Korak mladega inteligenta na univerzo je prav za prav njegov prvi in pomembnejši korak v življenje. Usodepolnost tega koraka leži predvsem v tem, da stopi mlad človek o prihodom na univerzitetna in obenem akademska tla v ono dobo svojega duhovnega razvoja, ki bi ji morala dajati v prvi vrsti pečat svoboda in samostojnost mišljenja in odločanja, — v ono dobo, kjer se more s pomočjo znanosti, ki jo zajema iz najvišjega vreleca, le na podlagi gornjih dveh premis usposobiti za kratek čas svoje življenjske borbe.

Tako bi moralo biti, pa žal ni. Politične borbe v slovenski javnosti so se takoj, ko smo dobili univerzo, prenesle tudi na akademsko tla. Ne mislimo trditi, da politika — dostojno in akademskemu stanu primerno vodena, ne spada na akademsko tla, zato bi bolje dejali, da se je prenesel na akademsko tla bulvarni lov političnih strank za pristaši, z drugimi besedami: začelo se je na debelo kupovanje ljudi. Akademska tla so postala čisto navaden trg za kupovanje prepričanj, na katerem veljajo vsi ekonomski zakoni o ponudbi in povpraševanju. Univerza sama pa je postala za del slovenske javnosti tovarna, ki mora producirati toliko

in toliko liberalnih in klerikalnih profesorjev, juristov, inženjerjev in zdravnikov. Teren je bil pripraven. Treba je bilo le spretno izrabiti položaj mladih ljudi. Slovenski študent, zlasti oni iz kmetijskih in slabše situiranih meščanskih slojev, ki se je moral takoj ob vstopu na univerzo boriti z neizprosni gospodarskimi vprašanji svoje eksistence, je bil tako rekoč prisiljen, da je stegnil roko po koščku kruha, ki so mu ga ponudili s te ali one mize. Ni imel niti časa, da bi se utegnil zavesti usodepolnosti svojega koraka, že je bil v kleščah, ki se jih je težko otresti. Brucovski večer, poceni stanovanje in hrana, kos obleke, malenkostna podpora in navrh tega še »ciklus predavanj za novince« in študent je postal z dvajsetimi leti filister, ki se je na slepo, brez oficijelnega pristanka svoje pameti udinil politični stranki. Kupčija je bila sklenjena. Študent je mehanično polagal izpite in čakal, kdaj bo prišel tisti čas, ko bo sedel h koritu, najprej k čisto majhenemu z mnogo obetajočimi nadami, potem pa morda k večjemu. Iz mladega človeka, pri katerem samostojnost in svoboda mišljenja in odločanja sploh še ni prišla do izraza, je postal navaden koritar.

Tako je bilo na naših akademskih tleh

do zadnjega časa. Redki so bili poskusi slovenskega študenta, da bi si poiskal pot do neodvisnosti in poskusil samostojno misliti in odločati. Doživeli smo jih nekaj, toda ostali so večinoma samo poskusi. Vrišč, žveplo in ogenj proti predrznežem, ter drobtinice, padajoče z miz, ki so se nekoliko odebelile in med katere je namenoma zašlo kakšno kurje bedrce, so storili svoje. Kupci so dobili večino svojega blaga nazaj, z majhnimi poškodbami sicer, ki pa so se dale v doglednem času že zaceliti. Jasno je bilo, da to ne more trajati večno. Zadnja leta v življenju naših kulturnih akademskih društev so važna v tem oziru. Nekaj uglednih organizacij, ki so bile precej dolgo torišče in vaba za nakupovanje prepričan, je pokazalo hrbet svojim gospodarjem, se odreklo vsem materielnim ugodnostim ter se zavedno postavilo na lastne noge. Društva so krepko vzdržala prvo jezo svojih bivših gospodarjev in bodo gotovo vztrajala v borbi za osnovne principe bistva akademika.

Ne da bi se postavili na kakršnokoli politično ali razredno bazo, moramo s stanovskega stališča in s stališča poštenega inteligenta ceniti odločen korak teh društev. Objektivni inteligent ne vidi v tem samo mejnika v borbi med tako zvanimi »mladimi« in »starimi«, ampak predvsem dolgo zaželjeni prelom s staro, že nevzdržno tradicijo, pri naši akademski mladini pa dolgo pričakovano uveljavljanje one neodvisne inteligentne potence, ki je prvenstveni znak akademske svobode in znanstvene vzgoje. Tudi za našo Almo Mater je to lepo spričevalo in visoko priznanje!

Koliko inženjerjev je vzgojila naša univerza

Nepoznana je še ta statistika, vendar dovolj zanimiva, da si jo ogledamo vsaj v številkah, zakaj za naše razmere, za našo skromnost predstavljajo lep napredek in nas nikakor ne postavljajo na zadnje mesto. Naša tehnična fakulteta, ki se je morala vedno boriti z najenostavnejšimi težkočami zaradi slabih gmotnih razmer, je do danes poslala v svet lepo število diplomiranih inženjerjev: gradbenikov 45, arhitektov 39, elektrotehnikov 74, rudarjev 102, kemikov 81, geodetov 5. — Skupno torej 346; prav lepo število.

Ing. c. Germ Jože, Praga.

Društveno življenje naših akademikov v Pragi

Praga je bila že pred vojno vsučiliško mesto, kamor so vsako leto v velikem številu odhajali naši visokošolci v svrhu izobrazbe. Po svetovni vojni je bilo naših akademikov na praških visokih šolah čez dva tisoč, vzrok temu so bile neurejene razmere v našem šolstvu, predvsem pa je bil studij na praških visokih šolah iz valutarnih razlogov cenen. V tem času se je v Pragi razvijalo močno gibanje v akademskih društvih, katerih se je takrat mnogo ustanovilo.

Vendar je število visokošolcev iz Jugoslavije po svetovni vojni hitro padalo, posebno v letih 1922—23, ko je s porastom tečaja češke krone postal studij v Pragi zelo drag. Večina se je vrnila domov, nekaj pa jih je odšlo v Avstrijo, na Poljsko itd. Naša društva, ki so s tem izgubila mnogo članov, so začela počasi hirati in so izginjala, tako da je danes, ko je v Pragi 350 do 400 visokošolcev iz Jugoslavije, ostalo le par društev, ki združujejo na politični, strokovni ali gospodarski podlagi večino naših visokošolcev v Pragi.

Pretežna večina naših visokošolcev je vpisana na tehniki in na različnih specialnih šolah. Na tehniki je naval radi neurejenega

Levstikov zbornik — prva akademska znanstvena publikacija

Znanstvene publikacije, ki jih izdajajo naši najvišji znanstveni zavodi, niso samo dokaz rasti in duhovne sile zavoda, ampak tudi merilo narodove kulturne višine in moči. Pomembne so za čas, v katerem živimo, in važne za bodočnost. Z izdajo takih del si znanost obenem utira pot med širšo javnost in tako neposredno vpliva na to, da postajajo vezi med kulturno javnostjo in znanstvenimi zavodi vse tesnejše.

Ko smo Slovenci pred dvema letoma slavili stoletnico Levstikovega rojstva, so člani slavističnega seminarja pod vodstvom g. prof. dr. Prijatelja sklenili, da se Levstiku, enemu naših največjih mož, poklonijo z zbornikom znanstvenih razprav. Zbornik naj bi v izčrpnih razpravah približal sedanjemu rodu čas, v katerem se je boril Levstik, mu podrobno očrtal Levstikovo osebnost in delo. Člani seminarja so se lotili dela z vno in danes leži plod tega dela pred nami. Zbornik obsega 26 tiskovnih pol (nad 400 strani) velikega oktava ter vsebuje:

1. Dr. A. Ocvirk: Levstikov duševni obraz (126 strani); v tej ostri pronicavi študiji skuša avtor z najmodernejšimi metodami literarno kritične vede prodreti do osnov in korenin Levstikove osebnosti in nam jo človeški približati ter razložiti. 2. Janez Logar: Levstik v boju sprva (142 strani). Avtor skuša dokumentarično osvetliti Levstikovo življenjsko borbo s tedaj vladajočimi »prvaki« v literaturi, družabnem ter kulturnem življenju in v politiki. Ta študija je izrezek iz kulturnega (in nekulturnega) življenja slovenskega naroda in iz njegovega zakulisja. 3. Franc Jesenovec: Snovanje »Slovenskega juga«. L. 1867 (24 strani). Ta študija je potrebno dopolnilo predločene razprave in od blizu kaže Levstikov orjaški napor za osnovanje slovenskega političnega lista in vso zvito taktiko prvakov, zbranih okrog »Novic«, s katero so to Levstikovo namero preprečili. 4. Boršnik Marija: France Levstik in Prešernova hči. Avtorica v razpravi podrobno razbira Levstikov odnos do Ernestine Jelovškove in v celoti priobčuje Ernestine spomine na Levstika. 5. Boris Merhar: Levstik in Stritarjevo sveto-

žalje. (16 strani.) Avtor podrobno preiskuje osebni odnos med Levstikom in Stritarjem in skuša presenetljiv preobrat Levstikovega prijateljstva v sovražstvo do Stritarja psihološko razložiti in osvetliti. 6. Eleonora Kernc: Levstikov odnos do Kopitarja in Vuka (8 strani). V tej poslednji razpravi dokazuje avtorica, da je Levstikova umetniška tvorna osebnost nekaka sinteza Kopitarjevega in Čopovega prizadevanja za preporod slovenskega naroda v jezikovno kulturni in literarno kulturni smeri. 7. Bibliografija. Bibliografija, ki jo je uredil Stanko Bunc, je plod skupnega dela slavističnega seminarja v letu 1931/32. Vsebuje popoln seznam vseh Levstikovih tiskanih spisov in vseh spisov o Levstiku v kronološki zaporednosti.

Govoriti o velikem pomenu take bibliografije pač ni potrebno.

S tem je na kratko nakazana bogata vsebina zbornika, ki sta ga uredila Janez Logar in dr. Anton Ocvirk. Zbornik je dobil umetniški ovoj iz šole arh. Plečnika, natisnila ga je na lepem papirju Blasnik tiskarna.

Cena zbornika je 80 Din, v bogati platnjeni opremi 95 Din. Za akademike še popust. V koliko se je načrt posrečil, bo sodila javnost. Mi pa moramo poudariti dejstvo, da je Levstikov zbornik prva znanstvena publikacija akademikov slavistov na ljubljanski univerzi, da je ta knjiga plod idealnega, neplačnega dela slovenskega študenta, da je isti študent, ki je za knjigo delal, knjigo tudi sam izdal in založil ter jo sedaj z lastno razprodajo skuša razširiti med ljudi.

Vsebina Levstikovega zbornika ni zanimiva samo za znanstvenika, ampak za vsakega inteligenta, ki hoče poznati kulturno-politične, osebne in literarne razmere pri Slovencih v drugi polovici prejšnjega stoletja.

L. M. P.

Tovariši, zahtevajte po vseh kavarnah in javnih lokalih „AKADEMSKI GLAS“

vprašanja absolventov tehničnih srednjih šol, ki pri nas ne morejo nadaljevati svojih studij na tehničnih visokih šolah. Radi te zadeve je podvzelo Društvo jugoslovanskih tehnikov v Pragi mnogo korakov pri odločujočih činiteljih, vendar pa je bil uspeh tega truda le delen. Če bi bilo enkrat urejeno tudi to vprašanje, bi zopet silno padlo število visokošolcev iz Jugoslavije v Pragi in na drugih tujih tehničnih visokih šolah. Ostali naši visokošolci so raztreseni po raznih specialnih šolah, le malo je takih, ki bi svoje studije lahko vršili na domačih visokih šolah.

Institucija, ki olajšuje studij našim visokošolcem, je predvsem, — če ne upoštevamo akademskih podpornih društev, Akademski kolegij Jugoslovansko-češkoslovaške lige, ki stoji pod upravo prosv. referenta in docenta fil. fak. dr. Dragutina Prohazke. Kolegij že dolgo vrsto let ne odgovarja zdravstvenim zahtevam, nastanjen je v baraki v sosesčini Akademске kolonije čl. studentstva na Letni; žalostne razmere v tej ustanovi so že dolgo klicale po gradnji novega akademskega doma. Mnogo let že obstoji odbor, ki je zbral sredstva za gradnjo novega doma, njegovo delovanje pa je bilo tako počasno, da so šele v zadnjem letu začeli z gradnjo novega doma, akoravno so bila sredstva po informacijah nekaterih oseb, ki so imele vsaj delen

upogled v delo tega odbora, že par let tako velika, da bi se moglo z gradnjo začeti.

Ostala društva za podpiranje svojih članov so: Zadruga akademikov iz Hrvatske, Slavonije in Medjimurja, Zadruga akademikov za Srbijo, Črno goro in Boko Kotorsko, manjšega pomena so Dalmatinske zadruge in Vojvodinska zadruga. Večjega pomena je Društvo agronomov.

Slovenci imamo Slovensko dijaško zadrugo v Pragi, ki je bila ustanovljena l. 1919. Namen zadruge je podpiranje članov s kratkoročnimi in dolgoročnimi posojili in skrb za kulturne in socialne potrebe članov. Zadruga je gospodarsko najmočnejša naša institucija v Pragi, članov ima 47, od katerih je navadno podpiranih 13—17 članov. Potrebni članom podeljuje odbor dolgoročna in kratkoročna posojila, daril pa po pravilih društvo ne sme podeljevati. Do kratkoročnega posojila, ki se vrača navadno tekom 3—6 mesecev, ima pravico vsak član, če so za to sredstva na razpolago. Zahteva se v ta namen gotovih garancij. Dolgoročna brezobrestna posojila se podeljujejo semestralno potrebnim članom na njihovo prošnjo. Posojila se izplačujejo v trikratnih obrokih na mesec v višini kot to dopuščajo sredstva. Posojila se morajo začeti vračati po preteku petih let po končanih studijah, pred l. 1929 podeljena pa

K naši anketi:

Veseliti nas mora, da se je problem reprezentančne organizacije ljubljanske univerze znova pokrenil in da se ga hoče z vso resnostjo, pametno, trezno in premišljeno rešiti, tako da bi se zopet po enoletnem prestopku začelo delati v korist akademikom tam, kjer se je pred letom dni končalo.

Samo organizacijo naj bi izvedla strokovna društva, in sicer držec se pri tem tehle načel:

Zveza mora biti delavna, zveza mora res predstavljati rezultanto mišljenj in hotenj tistih, ki jih zastopa, zveza mora biti taka, da ji bodo podani vsi pogoji trajnosti!

Le tista reprezentančna organizacija, ki jo preveva volja za koristnim pozitivnim delom, predvsem na socialno-gospodarskem polju in ki bo tako sestavljena, da bo njen organizem brez posebnih trenj, odgovarjajoč vsem zahtevam, lepo tekel, ima smisel in smoter. Organi organizacije naj bi se delili v glavno skupščino, predsedstvo, zvezni odbor in odseke. Vsi ti organi naj bi v točno določenem delokrogu opravljali posle organizacije.

Da bo organizacija res predstavljala rezultanto volje in stremljenj tistih, ki jih zastopa, naj se izbere predsedstvo in zvezni odbor ter načelniki sekcij na ta način: Vsaka fakulteta naj ima na vsakih 25 vpisanih članov enega delegata, ki se izberejo na podlagi list z neposrednim in tajnim glasovanjem na vsaki fakulteti posebej. Volitve po fakultetah vodi glavni volilni odbor, ki sestoji iz predstavnikov vseh fakultet, član glavnega volilnega odbora je obenem predsednik volilne komisije na vsaki fakulteti, ostale člane izbere strokovna društva na fakultetah. Na fakultetah izbrani delegati tvorijo glavno skupščino, ki si izbere predsedstvo (predsednika in dva člana), zvezni odbor in načelnike sekcij. Poslovanje glavne skupščine se uredi s posebnim poslovníkom. Volitve na glavni skupščini so tajne, voli se po listah. Lista, ki dobi večino, dobi že s tem dve tretjini vseh mandatov, ostali mandati se razdele po d'Hontovem sistemu (zakon o občinskih volitvah). Funkcijska doba odbora je eno leto, skupščina se mora vršiti vsako leto najkasneje do konca novembra.

Da bo imela reprezentančna organizacija

dve leti po nastopu službe; ker se je ta način radi ugotavljanja dobe nastopa službe izkazal kot neprimeren, se je uvedel l. 1929 drugi način. Sredstva črpa društvo iz vsakoletnih trikratnih nabiralnih akcij in iz povračil posojil. S tem je društvo dobilo stalen vir dohodkov, tako da pri normalni vestnosti in pridnosti odbora lahko društvo nemoteno vrši svojo funkcijo. Letno se podeli 13.000 do 17.000 Kč. posojil; vsa posojila, ki so bila dosedaj dana, znašajo cca 150.000 Kč posojil; žal, da niso vsa izterljiva in je terjanje pri mnogih jako težavna stvar.

Slovenska dijaška zadruga v Pragi omogoča slovenskim visokošolcem, če študirajo v Pragi, znatno pomoč. Začetniki sicer nalezijo na različne težkoče, to ni sicer krivda odbora, pač pa slabe izkušnje z ljudmi, ki študirajo le en semester v Pragi ali pa prehajajo vsak semester na drugo univerzo.

S tem sem v kratkih besedah opisal delovanje društva akademikov iz Jugoslavije v Pragi. Njihovo življenje izven društev bi bil jako hvaležen material za mnogo daljši članek. O tem pa mogoče prihodnjic.

Ustmeni izpiti na filozofski fakulteti bodo končani v torek 24. t. m. Rezultat še dosti zadovoljiv; nekaj kandidatov je padlo oziroma odstopilo.

trajen značaj, to se pravi, da ne bi bila le nekaka zasilna zgradba, ki naj izpolni neko praznino le radi lepšega, brez haska, brez dela, mora biti organizirana točno po odredbah Obče univerzitetne odredbe in društvenega zakona. V organizacijo se torej ne včlanijo posamezni člani, ampak strokovna društva kot celote (člen 206 OUU). Po naj-novejšem tolmačenju mora biti formalno v imenu reprezentančne organizacije izraz »jugoslovansko« in »podporno«. Torej po tem naj bi bilo novo ime Jugoslovansko reprezentančno in podporno društvo slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani.

Da bi se pa ta organizem spravil v tek, naj bi se izdelala pravila, ki naj se predložijo rektoratu v potrditev — nato naj vsa strokovna društva izvolijo skupni odbor, ki bo izvedel volitve po fakultetah. Na glavni skupščini pa naj predseduje do izvolitve predsednika delegat, na katerega se zedinijo vsa strokovna društva.

To je samo par točk in misli — k podrobni organizaciji se še vrnemo. —c.

1840!

Z naknadno inskripcijo je naraslo število slušateljev na ljubljanski univerzi na 1840.

Po vseh prilikah sodeč pa bi bila tudi ta številka premajhna, če ne bi bilo šolnine, zakaj slušatelji, ki so absolvirali 8 semestrov, in še niso diplomirali, se letos niso več vpisali, dasi so to prejšnja leta vedno delali. Teh je bilo okrog 200. Lahko torej sklepamo, da bi v drugačnih prilikah tudi naša univerza dosegla število 2000.

Novincev v zimskem semestru je 507, med njimi največ juristov; močan porast je tudi na medicinski fakulteti.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Repertoar:

Petek: Drama: »Pohujšanje v dolini št. Florjanski« ob 3. uri pop. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah.

Sobota: Drama: »Zajec«, abonma. —

Opera: »Havajska roža«, premiera.

Nedelja: Drama: »Okence«, popoldne ob 3. uri; »Pravica do greha« večer.

Opera: »Havajska roža« I. repriza.

Ponedeljek: Drama: »Komedijska zmešnjav«.

Opozorjamo, da se po 25 letih zopet vprizori v nedeljo 29. t. m. v drami igra »Mlinar in njegova hči«.

Gledališki kuponi. Akademsko društvo jugoslovanskih tehnikov je sporazumno z ostalimi strokovnimi fakultetnimi društvi prevzelo prodajo gledaliških kuponov. Gledališki kuponi se do nadaljnjega dobe vsak dan od 8. do 9. ure v pisarni Zdravstvenega fonda, čez dvorišče desno. Kuponi so veljavni za 50% popust normalnih cen.

75% POPUST ZA VOŽNJO V ZDRAVILIŠČE UKINJEN.

Z odlokom min. saobračaja je ukinjen na vseh železnicah 75% popust za slušatelje, katerim je zdravnik predpisal zdravljenje na morju.

AMORTIZACIJA INDEKSA IN LEGITIMACIJE.

Slušatelj, ki izgubi oziroma mu je ukradena legitimacija ali indeks, mora to objaviti v Službenem listu, da se ne zgorabe. Taksa je okrog 50 Din; poleg tega mora zaprositi pri univerzitetni oblasti za novo, za kar plača 50 Din, ker brez njih ne more dobiti absolutorija.

Vsem, ki smo poslali zadnjo številko s položnicami in ki nam lista niso vrnili, prosimo, da nam takoj pošljejo po poslani položnici naročnino vsaj za en mesec, da lahko določimo naklado!

Poslanstvo dolenjskih akademikov

Klub dolenjskih akademikov.

Novo mesto, 18. okt. 1933.

Ne gol slučaj, živa potreba je rodila misel, da se dolenjski akademik organizira, da skupaj pokaže trdno in odločno voljo, delati vztrajno in po načrtani poti, izpolniti poslanstvo, ki gre dolenjskemu akademiku-intelektualcu pri medsebojnem spoznavanju — druženje, pomoči, pri kulturni in gospodarski povzdigi Dolenjske, zemlje, iz katere je izšel, iz katere je črpal vso silo za svoje delo, katera mu je položila v dušo in značaj vso mehko in lepoto svojih goric...

Ni samo naša pravica, naša ljubeznivost, dobrota, delati in skrbeti za to grudo, naša dolžnost je sveta in trda, da to, kar smo iz te zemlje prejeli, požlahtnjeno, pomnoženo vrnemo zopet njej! To je in naj bo geslo vseh zdravih, dela voljnih dolenjskih akademikov. Temu geslu so se in naj se pridružijo vsi oni, ki so že končali univerzo — ki so že na svojih položajih, ki pa še čutijo mlado, zdravo, kleno, da skupaj ramo ob rami gradimo lepšo bodočnost naše ožje domovine. Ni in naj ne bo namen začeti delo z glasnim pompom po časopisih, kričanjem, alarmantnimi vestmi, to vse je le prepogosto znak slabega jedra, ampak s treznim, premišljenim načrtom gradeč vse na trdne osnove realnosti, zavedajoč se truda, zaprek, borb, ki bodo stale na poti k dosegu cilja. V odsekih naj bo razdeljeno delo na vseh poljih enakomerno; napredovalo bo morda v začetku trdo in počasi, toda zato na trdnejši osnovi — zavedati se namreč moramo, da je prvi pogoj za popolni uspeh našega dela, temeljito poznavanje vseh kulturnih in gospodarskih razmer ter potreb Dolenjske —, obdelati bo treba v posameznih obširnih referatih in študijah (vsak akademik pač za svoj kraj in svojo stroko) temeljito, objektivno na znanstveni podlagi s statistikami, zgodovino, dosedanjim delom, vse kulturno in gospodarsko življenje in stremljenje dolenjskega ljudstva, ki je v bistvu tako zdravo, delovno, trezno in dobro, da zasluži res temeljitega zanimanja, dela in žrtev in ne samo sempatja napihnjenega časopisnega članka in kak obisk radi sladkega grozdja in cenene vina!!!

Včeraj se je vršil občni zbor Kluba dolenjskih akademikov, ki je z vso odločnostjo pokazal, da se dolenjski akademik popolnoma zaveda svoje naloge. Iz poročil posnemamo, da je klub po svojih odsekih priredil večje število zanimivih in dobro pripravljenih predavanj, katerim so sledili debatni večeri — podrobno delo dobro napreduje —. Gledališko sezono je otvoril z uprizoritvijo »Mladoletja«, psihološke drame, zajete iz sodobnega ruskega akademskega življenja; prireditvev je nad vse pričakovanje uspela! K podrobnemu poročanju se še povrnemo.

—c.

IZ UREDNIŠTVA:

Radi tehničnih ovir začnemo objavljati zgodovino naše univerze — mesto v današnji — v prihodnji številki!

Ves material za objavo v listu je treba oddati najkasneje vsako sredo do opoldne!

Seja uprave Oraznovega doma

Seja uprave, na kateri so se reševale prošnje za stanovanje in hrano, je bila v petek, dne 20. oktobra.

Prošnje za stanovanje in hrano je bilo vloženih 230, od teh okrog 50 od medicincev, ki imajo pri odmerjanju prvenstveno pravico.

Prošnje, ki so bile vložene prepozno ozir. ki niso bile opremljene s potrebnimi dokumenti, se niso upoštevale.

Kakor smo že poročali v vpisni številki, je prostora v obeh domovih za 84 akademikov, hrano pa dobi okrog 60. Pripominjamo, da je pod hrano mišljeno samo kosilo v Akad. kolegiju. Lahko se bo pa prakticiralo tako kot lansko leto, da bo namreč vsak pridjal še 1 Din, pa bo dobil kosilo in večerjo reda A v Delavski zbornici.

V soboto bo razglašen rezultat seje na uradni deski v avli.

Akadska Marijina kongregacija pri oo. Jezuitih. Prvi redni sestanek se preloži na sredo 25. t. m.

INAUGURALNE DISERTACIJE NA FIL. FAKULTETI.

Vsak diplomirani filozof, ki hoče dobiti naslov doktorja, mora napraviti disertacijo in jo s prijavo vred oddati na dekanatu svoje fakultete. O disertaciji razpravlja nato fakultetni svet, ki določi tudi komisijo za njeno oceno. Ako jo komisija sprejme in odobri, poroča dekanatu, ki nato odredi, da naj do gotovega dne predloži promovent isto v 100 izvodih.

PRAKTIČNI PROFESORSKI IZPITI.

Profesor-suplent, ki je na podlagi dekreta o imenovanju za suplenta poučeval vsaj dve leti, ima pravico vložiti prošnjo oziroma se prijaviti za profesorski izpit. Termini za te izpite so od oktobra do maja, kadarkoli kandidat hoče oziroma kadar mu komisija odredi termin.

Formular za prijavo se dobi na dekanatu filozofske fakultete.

Pripominjamo, da je s prijavo treba oddati tudi dekret o imenovanju za suplenta, ker drugače se k izpitu ne pripusti.

Podrobnejše postopanje za te izpite in

skupine pa dobite v Službenem listu z dne 14. novembra 1931, št. 71, kjer je objavljen »Pravilnik o opravljanju profesorskih izpitov«.

POLOVIČNA VOŽNJA K STARŠEM.

Vsak slušatelj, ki ne stanuje pri starših, ima pravico trikrat na leto poslužiti se polovične vožnje potom »Objave«, ki jo kupi na kolodvoru ali »Putniku« za 2 Din in jo da potrditi na kvesturi. Pripominjamo, da velja trikratna vožnja, kadarkoli slušatelj hoče in ni vezan na božič, veliko noč in glavne počitnice.

Objava velja samo k staršem in nazaj.

EKSKURZIJE.

Za znanstvene ekskurzije je dovoljen 75% popust na železnicah. Ekskurzijo pa morajo voditi samo gg. profesorji osebno, nič več po namestniku.

Tovariši, kupujte in iščite postrežbe samo pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu!

Mali oglasi:

Tovariši, poslužite se malih oglasov v »Akademske glasu«. — Za male oglase socialnega značaja (instrukcije, službe, prodaja, nakup, izposojanje knjig in drugih učil, sobe) plačajo tov. akademiki le stroške natisa — 25 par beseda — najmanjši znesek 3 Din. — Za vse ostale beseda 50 par — najmanjši znesek 5 Din. — Za šifro in naslov se ne plača ničesar. — Pri večkratnem oglaševanju popust. — Na pismena vprašanja tovarišev odgovorjamo pismeno s pismom pri vratarju univerze. Kdor želi odgovor po pošti naj priloži znamko za odgovor. — Mali oglasi se plačujejo ob naročilu, lahko tudi v znamkah. — Naročila vrzite v naš nabiralnik v avli Univerze —

STROKOVNE ŠOLE SALEZIJANSKEGA ZAVODA NA RAKOVNIKU pri Dolenjskem kolodvoru sprejemajo v popravilo in izdelavo vse v krojaško in čevljarstvo stroko spadajoče predmete. Izdelava in popravila priznana najcenejša, postrežba točna — kroji najmodernejši.

Ure zlatnino in srebrnino. **IVAN PAKIŽ**, Ljubljana, Pred škofijo 15.

GG. AKADEMIKOM priporočamo manufakturno trgovino **Bregant**, Ljubljana, Dolenjska c. 14. Velika zaloga prvovrstnega blaga in zmeren popust Vas napravi za stalne odjemalce.

ANDREE-JEV VELIKI ATLAS je poceni na prodaj v Slomškovi ulici 4/II., desno.

DR. METOD DOLENC: KAZENSKI POSTOPNIK, vez. 170.—, broš. 150.— Din; dr. Albin Ogris: Trgovinska politika Din 60.—. Prodaja Habe, na juridični fakulteti.

DVE GOSPODIČNI sprejem poceni na stanovanje, tudi s hrano, v bližini univerze. Naslov v upravi.

Gg. akademiki! — Znana slaščičarna

„Pelicon“

v Wollovi ulici, najbližja Univerzi, Vas vabi v nove krasno prenovljene in razširjene prostore. Največja in vedno sveža zaloga najrazličnejših slaščic. Kava, čaj, mleko, malinovci, limonada itd. Specialitete vseh vrst.

Cene konkurenčne. Postrežba odlična.

Konfekcijska, manufakturna in modna trgovina

Josip Olup, Ljubljana

nudi v veliki izbi vsakovrstno manufakturno blago, moške obleke domačega izdelka ter sportno perilo iz lastne tovarne »Triglav« po najnižjih cenah. — Obleke in perilo po naročilu se najhitreje in najsolidneje izvršuje. Moje geslo je: nizke cene, dobro blago.

Prodajalne: Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska ul. 8

Priporoča se tvrdka

F. Slamič

Gospodstva c. 6

Tvornica mesnih izdelkov in konzerv.

Najmodernejša vele mestna restavracija.

Najboljša in najcenejša postrežba.

NOVA ZALOŽBA

V LJUBLJANI
Kongresni trg 19,
blizu Univerze

Knjige:

znanstvena literatura,
leposlovje, revije.

Specialna zaloga potrebščin za tehnike, pisalnega in risalnega orodja, logaritmičnih računal, papirja i. t. d.

Naročila iz inozemstva se izvršujejo najtočneje.

Brivski salon za dame in gospode
Franc Loborec

Borštnikov trg 4 (vis a vis g. Marčana)
nudi gospodom akademikom, dijakinjam in drugim dijakom abonma 50% popusta. — Friziranje 7 Din, striženje 5 Din — Najcenejša in najboljša postrežba. — Abonma karte se dobijo v brivnici in v upravi lista.

Najceneje, najboljše in najbližje so gg. akademiki postreženi v znani

pekarni in mlekarni

Jožefa Gabrijelčič

Ljubljana, Sv. Petra c. 3

Veletrgovina
s papirjem

M. Tičar

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 1
Sv. Petra cesta št. 26

se priporoča
gg. akademikom za nakup
vseh pisarniških in tehničnih potrebščin.

Specialna zaloga polnilnih peres.